

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

Bosschaerts, Willibrord

Mechliniae, 1650

3. De Nomine S. Willibrordi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10958

cessit patri suo S. Oswaldo Regi & Martyri.

Ex iisdem & eodem Regno natus est S. Swibertus nobili stirpe anno Christi 645. aut 46. ut ex ipsius vita colligitur.

Similiter ibidem progenitus est S. Adelbertus filius Regis Deirorum qui erant populi Northumbriæ.

S. Winfridum aliàs Bonifacium ex iisdem & eodem Regno ortum esse multis declarat Serarius lib. 3. Rerum Moguntiacarum notatione prima ad vitam ipsius per Othlonum conscriptam, probatque natum anno Christi 670.

De ortu aut patria S. Werenfridi nil unquam apud Authores reperi. Probabile est ex iisdem processisse, ut & alios convenas: erant namq; in Hibernia *multi Nobilium & mediocrium degente Anglorum*, inquit Beda l. 3. c. 27. *qui, relicta Insulâ patriâ, vel diuina lectionis vel continentioris vita gratia eâ secedebant, quorum nonnulli statim Monastica vita sese mancipabant, alij circumeundo per cellas Magistrorum lectioni operam dare gaudebant.* Verosimile autem est contribules simul habitasse, egisse, iuisse.

DISSERTATIO TERTIA.

De Nomine S. WILLIBRORDI.

NON infrequens est electis ex speciali diuina ordinatione nomina imponi, præcipue ijs qui ad præclara in Ecclesia gerenda sunt præordinati. Nouit enim ab æterno suos Deus etiam ex nomine; & cum vocabula sint rerû signa, per ea quos fructus sint edituri sancti, ad quos dignitatis virtutumque culmen eos ordinarit, præsignificari à pueritia vult orbis moderator. *Habens hoc, teste Ambrosio in c. 1. Luc. merita SS.*

ut à

ut à Deo nomen accipiant. Sic Iacob Israel dicitur quia Deum vidit sic Dominus noster Iesus nominatus est antequam natus, cui non Angelus, sed pater nomen imposuit. Sic filius Zachariæ Ioannes appellatur, à matre quidem, sed diuino numine sic volente. Idem circa Apostolum nostrum diuinā sapientiam egisse credimus.

Nato infanti nomen imponitur Wilbrord, quod varie effertur, Wilbord, Wilbord, Wilbrod, Willebordus, Willebrordus; Wilbrodus, Guillebrordus. Apud Bedam, in antiquissimis diplomatibus Irminæ, Lotharij Imperatoris, Rohingi Antuerpiensium Principis, apud Thiofridū Abbatem Epternacensem, Ioannē Roberti semper legitur Willibrordus, & hoc tanquam genuinum & proprium est acceptandum, reliqua vel ex incirca, vel euphoniæ vel breuitatis causâ sunt formata. Quocunq; modo pronuncies, raram in Willibrordo qualitatem significat. Wilbrod, Willibrodo, Wilbrodo, panem voluntarium denotat. Frisij ille verbum Dei, verbum fidei quod est panis animæ, sacræ Eucharistiæ Sacramentum, quod est panis vitæ, animarum cibus, ipsis largissimè subministravit: corporalem panem egentibus non minus liberaliter. Wilbord, Willibrordus, Wilboordus, Ponto & Scriccio interpretibus, est voluntatum explorator vt dolabra ligni. Potest etiam intelligi voluntatum terebrator. An non Barbarorum animos sagax Dei missus explorauit? Nonne prædicatione sancta eorum scabras voluntates leniuit, exoliuit? An non inter Frisios eorum voluntates terebrauit, quorum voluntates præfractas bono perfregit, obduratas ceruices in melius flexit? Willibrordus, Wilbrordus, Willebrordus, idem est quod voluntatis commotor, excitator. An non istud in Frisia egit S. Willibrordus qui Frisiorum voluntates in malesepultas quiescentesque excitauit, ad bonum

bonum commouit, duxit, animauit?

Conueniunt rebus nomina sepe suis.

Inueniuntur plura vocabula à sanctis viris gesta initialibus suis voluntatem denotantia, qualia sunt S. Wilfridus, id est, voluntatis quiete, pacifice, quam reuera in suis persecutionibus exhibuit, in vera patientia possidens animam suam. S. Willehadus id est voluntatis seu voti compos. B. Wilgis pater S. Willibrordi, idem est quod certe deliberatae voluntatis, quam habuit mundum relinquendo & Deo in Religioso statu seruiendo. Willibaldus voluntatis propriae citus executor. Willibertus Scribeckio idem est quod voluntarius iudex. Wilgefortis Ponto sonat voluntas mea (bona in Domino) velint nolint (impij) fiat procedendo. Wilhelmus autem corruptum est à Guilhelmo sicuti Willem à Guldhelm iuxta eundem Pontum, cui Guilhelmus est deaurata cassis ac galea, quod talem capite gereret ferretque.

De nomine S. SWIBERTI & reliquorum sociorum.

Nomen Swibertus habet plura nomina sibi similia etiam praestantissimorum virorum quoad terminationem nempe, quae praecipua pars est: Dagobertus, Childebertus, Sigebertus, Theodebertus, Cunibertus, Lambertus, Hubertus, Norbertus, Albertus, &c. Quanam sit significatio huiusmodi terminationis, varij varia speculantur; quisque pro suo genio aut ingenio. Quid sentiam, dico breuiter cum & ex Patre Arnolde à Boecop per Iohannem Roberti in Commentarijs ad vitam S. Huberti circa finem: Bertus, quae est altera & principalis portio nominis Swiberti, non simplex, sed composita vox est, & Celticè vel Germanicè Bert sonat, ex Be praepositione & Bert vel Art

C

aut

aut **Hert**. Nam E biuocale mihi in illa vocula est; ac proinde pingue etiam nunc & crassum, quod ad vitandum hiatus, coiuit ex E & A velex E duplici, vel certè ex E & Ae. Atque hoc solenne nostratibus est, vt compendium dictionis faciant & eloquentiæ consulant. Cum igitur dicere ac scribere ex naturâ rei debuissent, **Beert** / **Beart** vel **Braert** / ipsi pro ingenio, & aurium suarum iudicio, elegantius maluerunt **Bert**. **Ert** autem vel **Art** verbalis vox est ab **Ert** vel **Art** quæ participia sunt à verbis **Eren** siue **Erden** / vel ab **Aren** / siue **Arden**. Ex quibus omnibus concludo **Bert** & **Berte** (celebre & Sanctum id in multis nomen) vim & significationem. Nam si ab **Art** Natura, Ingenio, Indole, Natiuitate, quidditate, &c. compositionem acceptemus, vt quasi contractum sit ex **Be** & **Art** / erit *melioris & fecundæ naturæ nota, ingenij atq; optimæ indolis indicium, Essentia solidioris ac Natiuitatis Symbolum, & innatâ virtute atq; animi dotibus parentes referentis nomenclatura*. Si verò ab **Er** & **Ert** Honoratis & Honestis vocibus coniunctionem petamus, erit Berta quasi Be-erte, hoc est, *honore, decore, gloriâ & famâ clara & conspicua*; & omnes illi qui ex Bert nomen compositum aut deriuatum habent, *Clari, Decorî Honorati*, nomine tenus erunt. Vtrumque nostro S. Swiberto quadrat. Nam præstantissimæ natiuæ Indolis fuit; insuper honore & famâ conspicuus. Et quidem, vt acta eius probant, amplè, latè; id enim indicat prior particula Swi, ac magis si scribamus SWIBERTVS, vt aliquis, Swir, quod nostrate idiomate significat **Wirt** / **Breed**; cui Angli & aliæ nationes facillè addunt S vel aliam litteram. Ex dictis habetur Etymologia S. Adalberti siue Adalberti SS. Willibrordi & Swiberti sodalis, qui præter bonam Indolè & honorè obtinuit ADEL, scilicet, nobilitatem; erat namque filius Regis Deirorum, nobilis natiuitate indole,

indole, honore tam diuino, quam humano.

S. Werenfridus vernaculè **Werenfrede** est pacis defensor: defendit namq; cælestem animorū pacē contra Gentiles.

S. Winfridus est lucrans siue acquirens pacem, Lucratus est & intulit Frisijs & Germanis quam mundus dare non potest pacem: dictus postmodum Bonifacius à bene faciendo. Atque hæc de minutijs forsan nimium; sed sit in gratiam & laudem nostrorum Apostolorum. Ad alia pergamus.

DISSERTATIO QUARTA.

De Pueritia & Adolescentia S. WILLIBRORDI,
& Sociorum.

Refert Alcuinus parentes puerum Willibrordum ab lactatu Ripensis Ecclesiæ fratribus erudiendum tradidisse, apud quos vsq; ad vigesimum ætatis annum est cōmoratus. Antiqui æui vsus erat, pueros aut admodum iuuenes, præsertim eos, qui ad Ecclesiasticum statum destinabantur, in Monasterijs aut Ecclesijs collegiatis Episcopo tradi erudiendos ad Ecclesiæ & Reipublicæ bonum; non quod Monasteria aut Ecclesiæ Cathedrales scholæ solū essent, quemadmodum garrunt hæretici, sed cum Clerici & Monachi eruditione valerent, iuuenes suis horis instituendos ad commune bonum suscipiebant, nondum Academijs aut Scholarum frequentia ordinatis, non omitendo interea quæ ad Clericalis seu Monasticæ Regulæ obseruantiam obligationemque pertinebant. Sic Beda septennis, sic Menradus Eremita, sanctus Rembertus, Bonifacius, Willibaldus alijq; pueri siue admodum iuuenes Ecclesiæ sunt

C 2

oblata